Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Tractatus ascetico-theologicus de conscientia erronea - Cod. Ettenheim-Münster 75

Cartier, Jean-Baptiste

[S.l.], 1733

Articulus 4

urn:nbn:de:bsz:31-108631

Visual Library

nes ineptum, et quod peius est saepè redigunt ad insaniam vnde Lepidum axioma: Scrupulositas est 1ma tonsura ad stultitiam. Haec de utilitate et nocumento scrupulorum dicta sufficiant, iam ad eorum signa transeamus.

Articulus 4tus

Quanam sint signa quibus scrupulosus dignosci queat?

De signis scrupulosae conscientiae, quaedam iam discreuimus cap. praecedenti, praestat autem modò accuratius in eorum notitiam indagare; siquidem haec apprimè est necessaria cum inter scrupulorum remedia merito 1mum sit agnoscere se esse scrupulosum; ignoto enim et supposito vulneri, tarda medela est, cum econtra morbi notitia sit dimidia sanitas.

Porro hic maximâ discretione ac prudentia opus est, nam quidam pro scrupulosis reputantur, qui tamen re ipsa tales non sunt; si quis enim timorem Domini pro oculis habeat, se=

dulos, adlaboret, ut etiam à venialibus immunem servet conscientiam, statim audit scrupulosus; sed planè immeritò, nam justa ac prudens est sollicitudo, ne Deus in minimo offendatur. O quam verissimum "illud est" Elizarde dictum, stultus mundus timorem Domini scrupulos vocat, et conscientias fascinat.

E contra quidam scrupulositate infecti sunt et tamen ut tales ab aliis aut saltem à semetipsis minimè diiudicantur; Novi quemdam hoc "animi morbo summopere laborantem, qui tamen id vix sibi persuadere poterat, unde et tergiversabatur uti scrupulosorum privilegiis, ne per hæc se exponeret periculo peccandi.

Quatenus igitur huiusmodi ignorantia penitus tollatur, ac quilibet facilè dignoscere possit, an sit scrupulosus nec ne? Quæ iam subiicienda venient benè observanda sunt.

Itaque observandum est 1.mo, quod is, qui meticulosa est conscientia, communiter iudicare non possit, an sit scrupulositate irretitus nec ne; sed judicium hoc aliis viris doctis præsertim iis, qui in conscientiis diiudicandis experientiâ adepti sunt,

relinquendum est; cuius ratio est; quia cum ob nimias anxietates huiusmodi pusillanimium hominum intellectus confundatur, ac vis iudicandi perturbetur, sic in rebus propriis iudicium rectum ferre non possunt, Vnde totum id committere debent aliis praesertim conscientiae suae directoribus.

Observandum est 2do quod ii, qui post vitam in magnis sceleribus traductam arguntur, ita quidem ut per sacramentalem confessionem sibi satisfecisse non videantur, ac proinde confessiones repetere sollicite avcant, propterea necdum habendi sint pro scrupulosis, /: modo hac anxietas ad longum tempus se non extendat :/ quia verisimile est, quod huiusmodi homines in prioribus confessionibus numerum peccatorum, aut circumstantias etiam speciem mutantes non semper, pro ut oportuisset, exposuerint.

Observandum est 3tio Quod si quis post peccatum commissum magnas patiatur angustias nec nisi cum anxietate confiteatur,

neutiquam ceu scrupulosus, sed potius ut timoratus censendus sit; habet enim justam causam suæ anxietatis, cum in peccatum proruens tantum, ac tale malum commiserit, quô maius excogitari ~~non potest~~ nequit.

Observandū est 4to Quod hoc nomen scrupulosus solummodò de iis dicatur, qui scrupulositatis habitum contraxerunt; sicut enim non dicitur ebriosus, qui rarò se inebriat, sic nec scrupulosus, qui rarò v.g. in uno tantùm vel altero casu ex scrupulo operatur; Vnde talis scrupulosorum privilegia quò ad usum nequaquā sibi appropriare poterit.

Observandū est 5to Quòd sæpè contingat, ut aliquis sit scrupulosus in una materia v.g. in recitatione horarum canonicarum, sed nimis laxus in aliis, puta in detractionibus, temerariis iudiciis &c. quamobrem conscientiam suam iuxta regulas scrupulosorum dirigere non poterit, nisi in

illa materia, in qua scrupulosus reperitur.

Observandum est, denique 6to. Si quis diversis anxietatibus agitetur, ac in suis actionibus meticulosè nimis procedat, harum autem anxietatum, ac actionum cum formidine elicitarum nullam causam reddere queat, tum demum fatendum est, eum vitiô scrupulositatis infectum esse, uti et tunc, quando ea, quæ antea prudenter iudicaverat non esse peccata, iam reputet talia, aut saltem operando suspicatur, timet, formidat, idque sine rationabili causa, ne sint peccata. Et hoc est generale signum hominis scrupulosi; cætera autem magis particularia si lubet vide cap. præced. Nunc declarandum est, quomodo talis scrupulositas removeri queat.